

MONS. ESCRIVÀ DE BALAGUER A CATALUNYA

per FERRAN BLASI

EL 26 de juny de 1975, a Roma —lloc de la seva residència habitual des de 1946— lliurà santament la seva ànima a Déu, Mons. Josep-maria Escrivà de Balaguer i Albàs, Fundador i primer President General de l'Opus Dei. El 26 de juny de 1976 s'ha acomplert doncs el primer aniversari del seu trànsit.

La data no ha passat pas desapercibuda: tots els *mass media* —premsa periòdica, ràdio, televisió— van fer-se'n abundant ressò. És ben natural que Barcelona —pel fet, entre altres motius, d'haver-li atorgat en el seu dia la Ciutat el títol de Fill Adoptiu— l'hagi recordat especialment.

Certament, en aquest primer aniversari del traspàs de Monsenyor Josep-maria Escrivà de Balaguer i Albàs, s'han subratllat, com és de justícia, els aspectes de la seva vida i de la seva obra que denoten la seva projecció universal i posen en evidència la forta empremta que ha deixat en la història.

A més, sembla com si la dimensió de la seva personalitat, que transcendeix l'espai i el temps s'hagués fet més patent ara, a rel del seu trànsit, com si, en la possessió definitiva de Déu, d'alguna manera a través de la ubiqüitat de Déu, es pogués fer més activament present en tot lloc, especialment en els cors dels qui s'adrecen a ell.

Per això se'ns pot excusar de fixar-nos afectuosament, i no sense

una particular satisfacció, en els lligams que amb casa nostra tenia aquesta egrègia personalitat, que va néixer en les terres germanes de l'Aragó, en una comarca gairebé fronterera, a Barbastre.

Ens hi sentim moguts, fent una interpretació tal vegada un xic abusiva d'unes paraules del número 496 de *Camí*, amb les quals Mons. Escrivà de Balaguer comença una de les seves consideracions espirituals a propòsit de la Mare de Déu: «Com agrada als homes que els recordin llur parentiu amb personatges de la literatura, de la milícia, de l'Església! ...».

Hauríem de començar fent esment del seu primer cognom, que agrada veure escrit amb una bona ortografia catalana, i que recorda una noble ciutat lleidatana, punt de provenença d'una de les seves arrels familiars.

Molts barcelonins recordaran amb goig haver-li sentit a dir en una de les seves estades entre nosaltres: «Sóc català, aragonès, i per l'afecte vostre, barceloní», en una al·lusió als seus orígens familiars i també al fet que la Ciutat de Barcelona li havia conferit el títol de Fill Adoptiu.

També les paraules que afegia a aquella afirmació podien afalagar: «He de dir-vos per força la veritat», com per a posar de relleu una marca notable del caracter de catalans i d'aragonesos. I el mateix podríem dir pel que fa a altres referències seves a certs trets de la fisonomia espiritual dels habitants de Catalunya, com ara la laboriositat o l'esperit d'empresa.

La proximitat geogràfica de les terres natals de Mons. Escrivà de Balaguer amb les de Lleida va ésser ocasió que es produïssin de la manera més natural contactes i relacions de la família Escrivà de Balaguer, amb Lleida, quan vivien encara a Barbastre. Així, per exemple, els exàmens a l'Institut de Lleida, dels primers cursos de batxillerat, del futur Fundador de l'Opus Dei.

Lleida no era pas doncs un lloc desconegut per a ell, quan més tard hi anà en diverses ocasions, essent sacerdot, a dirigir dies de recés espiritual per exemple a sacerdots diocesans.

Seria innumerable la sèrie de visites i d'estades de Mons. Escrivà de Balaguer a la ciutat que és cap i casal de Catalunya, Barcelona. A «Converses amb Mons. Escrivà de Balaguer», tot recordant una primera expansió de l'Obra, amb una projecció cap a València, el 1935, diu que ja tot estava preparat per a iniciar la tasca a França, concretament a París, i que pensava en el moment de venir d'una manera estable a Catalunya. Eren plans, però, que la guerra va frustrar.

Amb tot, l'any 1937 va estar uns quants dies a Barcelona, en aquells anys difícils de la guerra, camí d'Andorra.

La seva sollicitud per les persones i l'atenció de les activitats de l'Obra en l'àmbit de Barcelona el portà després moltes vegades a aquesta ciutat. Algunes realitzacions que sorgirien més endavant —com el Colle-

gi Major Monterols, que funciona des del 1949, o l'Escola Llar, per citar-ne només dues—, es gestaven en aquells temps.

Són els moments que evocava al Saló de Cent de la Casa de la Ciutat, en la cerimònia del lliurament del títol de Fill Adoptiu: «A poc a poc es va acomplint allò que tant desitjava jo en aquells anys quaranta, quan anava a prostrar-me als peus de la Verge a la Basílica de la Mercè i no poques vegades també davant la imatge de Nostra Senyora de Montserrat a la seva Santa Muntanya...». En aquelles pregàries filials a la Mare de Déu tindrien el seu lloc aquelles obres que anirien brotant en servei dels barcelonins i amb una projecció cap a tot el món. Pensi's per exemple en l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa (IESE), amb els seus programes, entre altres, d'alta direcció d'empreses i els propis dels estudis de Master i Doctorat en Afers i Direcció. Fent-lo barceloní d'adopció, la Ciutat corresponia certament a uns mèrits tangibles i molt particularment a l'afecte que Mons. Escrivà de Balaguer havia tingut sempre per Barcelona.

Alguns dels sojorns a Barcelona en els darrers anys —acompanyat de l'actual President General de l'Opus Dei, Dr. Alvaro del Portillo—, oferiran un particular interès pel fet que en ells Mons. Escrivà de Balaguer va exercitar també entre nosaltres aquella extensa catequesi en la qual es va fer palès d'una manera tan evident el seu esperit apostòlic. Així, per exemple, aquelles tertúlies, com les que van tenir lloc a l'Escola Esportiva Brafa, que tenien sempre un caràcter familiar, per bé que a vegades hi assistissin més de cinc mil persones, en el curs de les quals Mons. Escrivà de Balaguer anava donant respostes cristianes a qüestions que, partint de la vida, li anaven posant els assistents. Les seves paraules, la seva veu i la seva imatge, quedaran com a testimoniatge d'una veritable catequesi i un retrat viu d'un home que ha entrat amb pas ben vigorós en la història universal.

També a Girona, especialment a l'Institut Tècnic Agrari Bell-lloc del Pla, es troben les seves petjades. Molts gironins, entre ells els pares d'alumnes que freqüenten l'esmentat centre, i que provenen de totes les contrades de Girona, van poder escoltar un home de Déu que els parlava de Déu i de santificar la vida ordinària.

És excusable que en l'avinentsa d'aquest primer aniversari del traspàs de Mons. Escrivà de Balaguer, l'haguem volgut sentir més nostre, i experimentar el goig de sentir-lo difondre, també d'aquí estant el seu missatge universal: recordar a tothom la crida a la santedat, en una lluita per aconseguir la santedat, que no es pot separar de l'afany per ajudar també els altres a fer el mateix. És el que tants de nosaltres vam veure a fer al Fundador de l'Opus Dei, sentint-lo a parlar de manera tan sobrenatural de les coses humanes i de manera tan humana de les coses sobrenaturals, amb aquell do de llengües que ell desitjava per a tots.